

રહસ્ય ભરેલી, સમસ્યા

રહસ્ય ભરેલી, સમસ્યા જગત છે;
પરમાણુથી જણેલી, પ્રસવતા સ્વગત છે.

જગત ન્યાયસ્વરૂપ નથી, વ્યવહારે મૂર્ત છે,
કોઈને કોઈની આડખીલી નથી પાણ સ્વતંત્ર છે;
નિશ્ચેતની ચેતનાનું યંત્ર અદ્ભુત છે,
અંધારાંની ભૂલનાં અજવાળામાં દંડ છે.

દંડ ને ઈનામ બન્ને, ભોગવટે ઘંટ છે;
વ્યવહાર-શાંતિ માટે હિતસ્વી ત્રિમંત્ર છે. - રહસ્ય.....

ભોગવટો કોને આવ્યો ? તે જ છે પ્રમાણ-ન્યાય,
દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવે પરમાણુનાં મિલન થાય;
ગૂંચ-કર્મે દુઃખ ને લહાય પુણ્યોદયે સુખ વેદાય,
‘વ્યવસ્થિત’ સત્તા ખાતે હિસાબી વિપાકી ઝાંચ.

અવસ્થાને જાણનાર, મિશ્ર-અસ્તિત્વ છે;
અવિનાશી ગુપ્તાત્મા, એ જ મૂળ સત્ત્વ છે. - રહસ્ય.....

સ્થૂળ-સૂક્ષ્મ યંત્રકારી રમત કુદરતની જો,
નિશ્ચેતની ચેતનાની મીનાકારી ગમ્મતી ભો;
અતિક્રમની સામે સત્તા તુર્તે પ્રતિક્રમથી ધો,
દેહ જ્યાં દગો છે તિહાં રમણ આત્મલક્ષી હો.

મહા મહામુશ્કેલી ‘તે’ વિશ્વે ‘આત્મલક્ષ’ છે;
અતિશય સરળ છે ‘દાદા’ જ્યાં પ્રગટ છે. - રહસ્ય.....

મિશ્ર-ચેતનાની સંગે, વેરની રુકાવટાર્થે,
પ્રતિક્રમે રોકડું જ ખપે નિશ્ચયે-સ્વાર્થે;
મોક્ષ માટે કરણ-કપડું ખપે ચોખ્ખું પરમાર્થે,
લઈ લેવું મોક્ષદાન “જ્ઞાની” પાસે પડી માથે.

જેની કૃપા નિરપેક્ષ ચહુગતિ પે ‘સ્વસ્થ’ છે;
તેની જ્ઞાન-સિદ્ધિ થકી જગેચ્છા અદૃશ્ય છે. - રહસ્ય.....